

Микола Кобозєв, Віктор Азаренков, Інна Павленко

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТА ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТИ ІСНУВАННЯ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ СІМЕЙ

Міграція населення різних країн – це явище цілком нормальне, і воно є значною мірою проявом свободи людини, але це так тоді, коли людина робить цей крок вільно, без примусу або переслідування з політичних мотивів. Міграція українців усіх 4-х хвиль була рятуванням від соціальних негараздів, особливо за часів комуністичної безбожної влади, коли були замордовані, вбиті, заслані на каторгу до Сибіру, Колими, Соловків, Казахстану мільйони українців. Дослідження науковців на підставі архівних документів свідчать про те, що з України виїхало близько 20 млн. осіб, головну частину яких склали працездатні особи, робітники, селяни, науковці. Внаслідок цього Україна втратила величезний економічний та соціальний потенціал, саме цього і хотіли антиукраїнські сили як в самій Україні, так і за її межами. Як підкреслює у своїй роботі «Проблеми молоді в Україні як загроза виникнення п'ятої хвилі еміграції» Світлана Зінченко, триває дослідження з приводу еміграційних настроїв серед молоді України. Еміграційними настроями вважається бажання чи намір виїхати за межі Батьківщини назавжди або на тривалий термін. Навіть результати попереднього опитування дають підстави стверджувати, що майже 82 % респондентів має бажання виїхати з України. З них повернулися б 55 %. Не мають бажання виїжджати з України лише 18 % респондентів [1]. Дослідження дасть змогу визначити силу та сталість еміграційних настроїв молоді, можливу тривалість еміграції, країни еміграції та можливість повернення, а головне – причини виїзду.

Спостереження та опитування викладачів та співробітників Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка показали, що з 800 викладачів та співробітників університету близько 180 чоловік були за кордоном на заробітках і 65 % з них бажають виїхати на постійне проживання в країни Європи та інші держави світу, з метою створення транснаціональних сімей, і лише 25 % з них сподіваються на повернення в Україну. Із 500 випускників педагогічного університету щорічно 50 % виїжджають за кордон для працевлаштування і створення сім'ї, особливо це стосується дівчат. То у чому ж полягають проблеми молоді в Україні?

Проблемна ситуація полягає в несприятливих економічних, а як наслідок – соціальних та культурно-освітніх умовах існування молоді в Україні. Йдеться насамперед про підрив фінансового підґрунтя існування сучасної сім'ї. Майже 90 % бюджету більшості сімей витрачається на оплату комунальних послуг та харчування. Решта лишається на придбання одягу, предметів побуту, техніки, задоволення соціальних та освітньо-культурних потреб усіх членів сім'ї. Відсутність дієвої державної програми з кредитування придбання житла для молоді змушує її жити з батьками. Усе це негативно впливає на рішення молоді створювати сім'ї та народжувати дітей.

Молодь не в змозі отримати самостійно гідну вищу освіту. Одночасно кількість підготовлених навчальними закладами спеціалістів деяких напрямків значно перевищує кількість державного замовлення, яке саме по собі уже в рази перевищує реальні обсяги потреб ринку праці. За час навчання молоді тенденції на ринку праці швидко змінюються. Тому виникає потреба в перекваліфікації. Роботодавці не бажають наймати молодих спеціалістів без досвіду роботи. Низькою є і якість підготовки молодих спеціалістів. Нормою для роботодавців є найм на роботу пенсіонерів. Це вигідно як роботодавцям, що не бажають платити більшу зарплату, так і пенсіонерам, що отримують і пенсію, і зарплату. Молодь не може впливати на рівень зарплати. Більшість працює без офіційного оформлення трудових відносин з роботодавцем, живе сьогоднішнім днем і не розглядає власне життя в перспективі на 10 – 15 років. Складною є проблема безробіття молоді.

Молодь фактично не знає, куди себе подіти у вільний від навчання або роботи час. Альтернативу утворюють сьогодні численні розважальні центри з ігровими автоматами, дискотеками, доступними алкоголем та іншими видами бізнесу, що заробляє на людських слабкостях. Молодь губиться в розмаїтті субкультур, дозвілля в яких не передбачає патріотичного спрямування, а подеколи – зовсім його заперечує. Здоровий спосіб життя все ще не є нормою та цінністю для більшості молоді України. Відтак дозвілля проводиться часто на шкоду власному фізичному та психічному здоров'ю.

Різноманітні свята, заходи, влаштовані та очолювані державними відділами у справах сім'ї, молоді та спорту, нагадують з'їзди груп підтримки партій (звісно, провладних) з усією відповідною

атрибутикою та антуражем, коли форма, а не зміст стає засобом та єдиною метою проведення цих заходів.

З цього видно, що дії уповноваженого чиновництва радше сприяють винищенню української молоді фізично, направлені на нав'язування молоді чужих рішень та політичної волі, міфів щодо нашої історії, наших героїв, реалій сьогодення, стимулюють громадську інертність та політичну апатію.

Молоді люди вважають, що подбати про них повинен хто завгодно: політики, державні структури, громадські організації, батьки та родичі, тільки не вони самі. Сучасна молодь України політично пасивна, її участь у політичному житті часто обмежується політичним заробітчанством. Тому жодна політична сила не розглядає її як свою електоральну групу, а враховує передусім інтереси пенсіонерів та трудових груп окремих галузей господарства. Унаслідок цього суспільні блага розподіляються політичними силами, що приходять до влади, далеко не на користь молоді.

На відміну від політичних інтересів і вподобань, економічні мають усі без винятку. Однак захистити економічні інтереси та трудові права молоді фактично нікому. На підприємствах, в організаціях різних форм власності молодь відчуває незахищеність через неефективну та непрозору діяльність профспілок, через дискредитацію самого сенсу їх існування як з боку адміністрації, так і з боку профспілкових функціонерів усіх рівнів. У багатьох організаціях недержавної форми власності профспілки взагалі відсутні.

У таких умовах люмпенізована, відсторонена від важливих соціальних та культурно-освітніх благ, усунута від процесу справедливого розподілу створених працею матеріальних цінностей, молодь починає шукати кращої долі за кордоном. Відсутність позитивних зрушень у вирішенні проблем молоді сприяє тому, що сьогодні фактично відбувається формування потенційної 5-ї хвилі еміграції, яка, за кращих обставин, мала б стати новітньою хвилею відродження України. Якщо хвиля піде – її вже не зупинити, оскільки наявним є ефект мультиплікації еміграційних настроїв, коли виїжджатимуть родичі, друзі та знайомі тих, хто вже буде за кордоном. Становище тих, хто залишився в Україні, буде ще гіршим, оскільки збільшиться економічне навантаження на працездатних і працюючих. Країна без молоді не має майбутнього. Тож не допустимо загибелі української держави.

Незважаючи на справедливі, хоча і песимістичні висновки, ми в той же час впевнено стверджуємо, що молодь України не пасивна, більшість її прагне до волі, благополуччя, національного відродження України і перетворення її в могутню європейську країну, здатну до участі у вирішенні глобальних питань щодо захисту українських національних інтересів, і запорукою цьому є здорове елітне ядро молодіжних політичних партій, громадських організацій і об'єднань: Народного Руху України, Конгресу українських націоналістів, «Батьківщини», ОУН, УНА-УНСО, Українського козацтва на чолі з Гетьманом, професором Миколою Пантелюком, яке налічує понад 300 тисяч козаків, з яких 80 % – це люди, молодші 40 років. А ті українські родини, які мешкають за кордоном постійно, поки що не відчують потрібної підтримки з боку Українського уряду, але це тимчасові проблеми. Світ швидко змінюється, національні сили усіх країн консоліднують свої зусилля в боротьбі з сучасними гнобителями народів. В Україні буде український національний уряд, і тоді підтримка українців діаспори буде повною і нас буде не 45 мільйонів, як зараз, а 70-75 мільйонів. Час працює на Україну, інформація, яка надходить з-за кордону від українських заробітчанин, також позитивно впливає на консолідацію української нації, її вже не може обдурити брехлива антиукраїнська пропаганда, транснаціональні сім'ї покращують імідж України у світі, і число їх зростає у багатьох країнах як Америки, Європи, так і інших, і цьому не можуть завадити різні соціальні та інші труднощі.

Література:

1. Тижневик «Час Руху», № 27(174), Листопад 2011р. – с. 4.